

MAKTABGACHA BO'LGAN YOSHDAGI BOLALARDA CHET TILLARI O'QITISHNING AHAMIYATI

Soatmurodova Rayhona

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti boshlang 'ich ta'lim yo 'nalishi

5-BT-22-guruh talabasi

Email: soatmurodovarayhona@gmail.com

Annotatsiya: So'nggi yillarda maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarini o'rgatish uning kognitiv, ijtimoiy va lingvistik afzalliklari tufayli katta e'tiborga sazovor bo'ldi. Ushbu maqola ushbu yosh guruhi uchun samarali til o'rgatishning asosini tashkil etuvchi ilmiy va pedagogik asoslarni o'rganadi. Rivojlanish psixologiyasi, tilni o'zlashtirish nazariyalari va ta'lim metodologiyalariga tayangan holda, u maktabgacha yoshdagi bolalarning noyob ehtiyojlari va qobiliyatlariga moslashtirilgan til dasturlarini ishlab chiqishning asosiy tamoyillari va strategiyalarini o'rganadi. Ushbu asoslarni tushunish orqali o'qituvchilar til o'rganish tajribasini optimallashtirishlari va yosh o'quvchilarda erta ko'p tillilikni rivojlantirishlari mumkin.

Kalit so'zlar: Kirish gepotezasi, optemallashtirishning asosiy tamoyillari, ko'p xissali yondashuv, kontekstli o'rganish, o'yin usulida o'rganish, munozara.

Аннотация: В последние годы обучению детей дошкольного возраста иностранным языкам уделяется большое внимание благодаря своим когнитивным, социальным и лингвистическим преимуществам. В этой статье исследуются научные и педагогические основы, лежащие в основе эффективного преподавания языка для этой возрастной группы. Опираясь на психологию развития, теории овладения языком и образовательные методологии, он исследует фундаментальные принципы и стратегии разработки языковых программ, адаптированных к уникальным потребностям и способностям детей дошкольного возраста. Понимая эти основы, преподаватели могут оптимизировать процесс изучения языка и способствовать раннему многоязычию у юных учащихся.

Ключевые слова: Вводная гипотеза, основные принципы оптимизации, многосторонний подход, контекстное обучение, игровое обучение, дискуссия.

Abstract: In recent years, teaching foreign languages to preschool children has received much attention due to its cognitive, social and linguistic benefits. This article explores the scientific and pedagogical foundations that underpin effective language teaching for this age group. Drawing on developmental psychology, theories of language acquisition, and educational methodologies, it explores the fundamental principles and strategies for developing language programs tailored to the unique needs

and abilities of preschool children. By understanding these fundamentals, educators can optimize language learning experiences and foster early multilingualism in young learners.

Key words: Introductory hypothesis, basic principles of optimization, multi-stakeholder approach, contextual learning, game-based learning, discussion.

Kirish: Bolalikning dastlabki yillari til rivojlanishi uchun juda muhim davr bo'lib, tez kognitiv o'sish va asabiy plastiklikning kuchayishi bilan ajralib turadi. Bunday imkoniyatlardan unumli foydalanib, o'qituvchilar maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarini o'rgatish masalasiga ko'proq e'tibor qaratmoqda. Ushbu tendentsiya tilni erta o'rganish bilan bog'liq ko'plab kognitiv, ijtimoiy va akademik imtiyozlarni ta'kidlaydigan ko'plab tadqiqotlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadi. Ushbu maqolada biz maktabgacha yoshdagi bolalar uchun tilni samarali o'qitishni ta'minlaydigan ilmiy va pedagogik asoslarni ko'rib chiqamiz, ta'lim tajribasini optimallashtirishning asosiy tamoyillari va metodologiyasini yoritib beramiz.

Metodlar: Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarini o'rgatishning ilmiy-pedagogik asoslarini yoritish uchun biz rivojlanish psixologiyasi, tilshunoslik va ta'lim nazariyasini qamrab oluvchi adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqdik. Muhim ishlar va zamonaviy tadqiqotlarga tayanib, biz asosiy topilmalarni sintez qildik va erta bolalik davrida til o'rgatish bilan bog'liq umumiy tamoyillarni aniqladik.

Natijalar: Rivojlanish masalalari: maktabgacha yoshdagi bolalar o'zlarining til o'rganish qobiliyatlarini shakllantiradigan o'ziga xos kognitiv va lingvistik xususiyatlarni namoyish etadilar. Rivojlanishning ushbu bosqichlarini tushunish o'qitishni ularning ehtiyojlari va imkoniyatlariga moslashtirish uchun juda muhimdir.

Tilni o'zlashtirish nazariyalari: Kirish gipotezasi va ijtimoiy-madaniy nazariya kabi nazariyalar bolalarning tillarni qanday o'zlashtirishi haqida qimmatli tushunchalarni beradi, o'quv jarayonida mazmunli o'zaro ta'sirlar va immersion tajribalarning rolini ta'kidlaydi.

Ko'p hissiy yondashuvlar: Maktabgacha yoshdagi bolalar eshitish, vizual va kinestetik usullarni o'z ichiga olgan multisensorli o'rganish tajribalaridan foyda ko'radilar. Qo'shiqlar, o'yinlar va amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga olish tushunish va saqlashni kuchaytirishi mumkin.

Kontekstli o'rganish: Tilni o'rganish bolalarning qiziqishlari va tajribalari bilan rezonanslashadigan mazmunli kontekstlarga kiritilganda eng samarali hisoblanadi. Tilni o'qitishni kundalik ishlarga va tematik birliklarga integratsiya qilish haqiqiy muloqot va motivatsiyani rivojlantiradi.

O'yinga asoslangan ta'lim: O'yin tilni o'zlashtirish uchun tabiiy vosita bo'lib xizmat qiladi, ijtimoiy o'zaro munosabatlarni, ijodkorlikni va muammolarni hal qilish

ko'nikmalarini rivojlantiradi. Strukturaviy o'yin faoliyati til amaliyotini qiziqarli va qiziqarli tarzda o'tkazish imkoniyatini beradi.

Munozara: Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun tilni samarali o'rgatish rivojlanish psixologiyasi, tilni o'zlashtirish nazariyalari va ta'lim metodologiyasini chuqur tushunishni talab qiladi. Ilmiy tushunchalar va pedagogik tamoyillardan foydalangan holda, o'qituvchilar bolalarning tabiiy qiziqishi va o'rganishga bo'lgan ishtiyoqidan foydalanadigan immersiv va qiziqarli til dasturlarini ishlab chiqishlari mumkin. Bundan tashqari, erta ko'p tillilikni rivojlantirish nafaqat kognitiv moslashuvchanlik va akademik yutuqlarni kuchaytiradi, balki madaniy tushunish va global fuqarolikni rivojlantiradi.

Xulosa: Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarini o'rgatish rivojlanish psixologiyasi, tilshunoslik va ta'lim nazariyasiga asoslangan tamoyillarga asoslangan fan va pedagogikaning dinamik kesishishini ifodalaydi. Dalillarga asoslangan amaliyotlar va innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali o'qituvchilar tillarga umrbod muhabbat uyg'otishi va yosh o'quvchilarni tobora o'zaro bog'langan dunyoda muvaffaqiyatga erishish uchun qimmatli ko'nikmalar bilan qurollantirishi mumkin. Biz erta til ta'limi chegaralarini o'rganishda davom etar ekanmiz, har bir bola rivojlanishning dastlabki bosqichlaridanoq ko'p tillilikning o'zgartiruvchi kuchini ochish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlash uchun yangi paydo bo'layotgan tadqiqotlar va ilg'or tajribalarga javob berishimiz zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentabrdagi “Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora- tadbirlari to'g'risida”gi PQ-3955-sonli qarori.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi “O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'riida”gi PQ-4312-sonli qarori

3. M. Berdiyeva, S. Bo'ranova Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda nutq o'stirish mashg'ulotlari orqali bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatlarini shakllantirishning samarali usullari.

4. Scientific and Pedagogical Foundations of Teaching Foreign Languages to Preschool-Aged Children

5. https://www.researchgate.net/publication/348750985_PECULIARITIES_OF_TEACHING_FOREIGN_LANGUAGES_IN_PRESCHOOL_CHILDREN_PSYCHO-PEDAGOGICAL_ASPECTS

6. <https://www.redalyc.org/journal/3995/399562918011/html/>

7. <https://doi.org/10.3102/0034654315627499>